

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО**

Факультет філології й журналістики імені Михайла Стельмаха
Кафедра журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**ЖАНРОВО-ТЕМАТИЧНА ПАЛІТРА
ЖУРНАЛУ «ОДНОКЛАСНИК»**

Студентки IV курсу 4ЖЗ групи
Освітньої програми *Журналістика*
Галузі знань *06 Журналістика*
Спеціальності *061 Журналістика*
Ступеня вищої освіти *бакалавра*
Бендовської Катерини Анатоліївни

Науковий керівник: **Цепкало Т.О.**,
доцент, кандидат філологічних наук

Розширена шкала

Кількість балів: _____ Оцінка ECTS _____

Голова Екзаменаційної комісії: _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Члени Екзаменаційної комісії: _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) (прізвище та ініціали)

Вінниця – 2024

АНОТАЦІЯ

Бендовська К.А. Жанрово-тематична палітра журналу «Однокласник»: Спеціальність 061 Журналістика; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, Вінниця, 2024. 53 с.

У кваліфікаційній роботі вивчаються особливості українських журнальних видань для старшого шкільного віку. Встановлюється жанрово-тематичний спектр підліткової періодики. Широко розкрито історію та розвиток журналу «Однокласник». Було виявлено тематику та жанрові різновиди контенту українського молодіжного видання «Однокласник». Матеріалом для дослідження виступило українське сучасне видання «Однокласник».

Ключові слова: журнал, жанр, молодь, молодіжні видання, підлітки, підліткова періодика.

ANNOTATION

Bendovska K.A. Genre and thematic palette of Odnoklassniki magazine: Specialty 061 Journalism; Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, 2024. 53 p.

The qualification work examines the peculiarities of Ukrainian magazines for senior school age. The genre and thematic spectrum of teenage periodicals is established. The history and development of the magazine «Odnoklassnik» is widely revealed. The subject matter and genre varieties of the content of the Ukrainian youth publication «Odnoklassnik» are identified. The material for the study was the Ukrainian contemporary edition of «Odnoklassnik».

Key words: magazine, genre, youth, youth publications, teenagers, teenage periodicals.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. Сучасний стан української преси для підлітків	7
1.1. Особливості українських журнальних видань для старшого шкільного віку.....	7
1.2. Жанрово-тематичний спектр підліткової періодики.....	15
РОЗДІЛ 2. Журнал «Однокласник»: жанрово-тематичний аспект	22
2.1. Історія та розвиток періодичного видання «Однокласник».....	22
2.2. Тематичне розмаїття журналу для підлітків.....	25
2.3. Жанрові різновиди контенту журналу «Однокласник».....	35
ВИСНОВКИ	45
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	49

ВСТУП

Актуальність дослідження. Формування жанрової та тематичної палітри періодичних видань – це складний та історично обумовлений процес. Розвиток їхньої структури часто залежить від суспільних, політичних та економічних умов, а також історичних подій епохи, в якій вони існують. Останні два періоди розвитку України – радянський і сучасний, який почався зі здобуттям незалежності у 90-ті роки, – яскраво це ілюструють. Радянська преса працювала в умовах однопартійної системи, високої ідеологічності та масовості, тоді як сучасна українська преса розвивається в демократичному та плюралістичному середовищі. Ці суспільно-історичні умови значно вплинули на мас-медіа, що призвело до формування різних моделей ЗМІ з абсолютно різними жанрами та тематичним наповненням.

В цей час різножанрова будова журнального тексту відрізняється особливою композиційною варіативністю, функціональною синкретичністю окремих його компонентів, які вимагають теоретичного дослідження.

Журнал «Однокласник» є яскравим прикладом такого видання, що займає визначне місце в медіапросторі та має значний вплив на свою аудиторію. Здійснення дослідження щодо жанрово-тематичної палітри цього журналу є актуальним завданням, оскільки воно дозволяє розкрити особливості інформаційного наповнення, специфіку представлення матеріалу, а також відображення потреб та інтересів читачів.

Аналіз жанрових та тематичних характеристик журналу «Однокласник» має як наукове, так і практичне значення. Він допомагає краще зрозуміти динаміку медіапроцесів, механізми формування інформаційного простору, а також реакцію аудиторії на конкретні теми та жанри. Такий аналіз може стати основою для подальших рекомендацій щодо оптимізації змісту видання та підвищення його ефективності.

Таким чином, проведення дослідження жанрово-тематичної палітри журналу «Однокласник» є актуальним та важливим завданням, спрямованим на розкриття особливостей цього видання та його впливу на сучасне медіасередовище.

Мета дослідження – аналіз тематичної та жанрової палітри журналу «Однокласник».

Завдання кваліфікаційної роботи:

- проаналізувати особливості українських журнальних видань для старшого шкільного віку;
- визначити жанрово-тематичний спектр підліткової періодики
- з'ясувати історію та розвиток періодичного видання «Однокласник»;
- проаналізувати тематичне розмаїття журналу для підлітків;
- дослідити жанрові різновиди контенту журналу «Однокласник».

Об'єкт дослідження – сучасний журнал для підлітків «Однокласник» за 2022 та 2023 роки.

Предмет дослідження – жанрово-тематична палітра журналу «Однокласник».

Методи дослідження обумовлені метою і задачами роботи. У кваліфікаційній роботі застосовуються наступні методи дослідження:

- описовий метод, який допоміг описати зовнішній вигляд, зміст, структуру та цільову аудиторію журналу «Однокласник»;
- порівняльно-історичний метод дозволив порівнювати розвиток журналу в різні історичні періоди;
- типологічний аналіз допоміг проаналізувати «Однокласник» за різними типологічними характеристиками, такими як: тематика, цільова аудиторія, формат, структура, стиль подачі матеріалу;
- контент-аналіз дозволив кількісно та якісно оцінити зміст публікацій за 2022 та 2023 роки.

Джерела дослідження. Серед досліджень, присвячених жанрові особливостей журналів, інтерес становлять праці науковців Л. Кройчик,

С. Гуревич та ін. Важливим аспектом досліджень у напрямку тематичної структури періодичного видання є розроблення наукових напрацювань таких вчених, як Д. Георгієв, С. Гуревич, І. Белінська, В. Іванов, Л. Фіть, В. Шевченко та ін.

Наукова новизна кваліфікаційної роботи. Полягає в систематичному аналізі жанрово-тематичного спектра журналу «Однокласник» з урахуванням його особливостей, які визначаються цільовою аудиторією та комунікаційними завданнями.

Теоретичне та практичне значення одержаних результатів. Полягає в розкритті особливостей структури, жанрових форматів та тематичних напрямків журналу «Однокласник», що може слугувати базою для подальших досліджень в галузі медіакомунікацій, журналістики та культурології.

Практичне значення містить у собі можливість використання отриманих даних для оптимізації редакційної політики, вибору тематичного наповнення та форматування контенту для задоволення інформаційних потреб цільової аудиторії журналу «Однокласник». Крім того, ці результати можуть бути корисні для маркетологів та рекламних агентств, які працюють у сегменті цільової аудиторії цього журналу, допомагаючи їм краще розуміти та ефективно взаємодіяти з цією аудиторією.

Публікації. Бендовська К. Тематичний спектр газети «RIA». *Журналістика й мистецтво слова: збірник наукових статей / гол. редактор Т.О. Цепкало; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. Вип. 16.* Вінниця, 2024. С.6-9.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, що містять 5 підрозділів, висновків та списку використаної літератури (51 джерело). Загальний обсяг роботи – 53 сторінки, основний текст викладений на 48 сторінках.

РОЗДІЛ 1

СУЧАСНИЙ СТАН УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ ДЛЯ ПІДЛІТКІВ

1.1. Особливості українських журнальних видань для старшого шкільного віку

Періодика для юнацтва належать до категорії видань, яким нелегко конкурувати у сучасному інформаційному просторі, хоча вони мають шляхетну мету – збагачувати молоде покоління знаннями, культурними цінностями, сприяти вихованню особистості, зрештою – розважати через пізнання нового. Попри бурхливий розвиток нових інформаційних технологій, підліткові журнали продовжують бути джерелом знань, порадиниками та друзями юнаків. Періодичні видання для старшого шкільного віку досліджувалися вченими, проте комунікаційний аспект їхнього функціонування ще недостатньо вивчений наукою. Аналіз праць, присвячених теоретичним та практичним проблемам функціонування періодичних видань для молоді, свідчить про недостатнє вивчення саме комунікаційного аспекту їхньої діяльності.

Видання для підлітків сьогодні в Україні є дуже різноманітними. За даними Держкомтелерадіо України: «в нашій країні зареєстровано понад 305 друкованих видань для дітей та юнацтва загальнодержавної сфери поширення, у той час, як загальна кількість зареєстрованих газет та журналів досягає 23 тисяч назв» [5]. Фахівці зазначають, що кількість періодичних видань для юнаків у державі свідчить про рівень її цивілізованості, культури, інтелекту, а також про перспективи розвитку, її майбутнє. Світогляд підлітка має формуватися під впливом тих джерел інформації, які б забезпечували його повноцінний і всебічний розвиток.

Аналізуючи інформаційний простір України, не можна не помітити різнобарвність журналів для підлітків. На нашу думку, проблема не стільки у кількості книг, журналів та газет для молоді, що видаються в Україні, що в

якості інформації та смислового навантаження підліткових видань та в ефективності комунікаційних обмінів у інформаційному суспільстві.

Схема традиційного комунікаційного процесу передбачає такі складові як адресант або джерело повідомлення (у нашому випадку це редакції видань), адресат (читачі, цільова аудиторія), відповідно закодоване (змістовне наповнення, художнє оформлення) (журнал), комунікаційні канали (поширення через роздрібний продаж, підписку, електронні версії), комунікаційні бар'єри (мовні, технічні, соціальні, просторові) та обов'язковий зворотний зв'язок (реакція читачів).

У комунікації важлива роль належить інформаційному повідомленню, тому доцільно звернути увагу до змістовного наповнення журналів для старшого шкільного віку. Зміст періодичних видань для юнаків має відображати нове в житті людей та навколишньому світі, пропагувати усталені цінності суспільства підліткова преса покликана виконувати функції популяризації знань, культурного надбання, сприяти вихованню особистості, формувати загальнолюдські почуття, бути порадником та другом, розважати молодь. За тематичним спрямуванням – це видання природні, технічні, релігійні, художні, освітні, розважальні, дозвілля. Мета підліткових видань, хоч би якими різними вони здавалися, одна – навчання, виховання, розвиток. Виділяються серед інших своїм змістовним наповненням такі видання, як «Юний натураліст», «Країна знань», «Однокласник», «12 плюс», «Артклас». Завдання цих журналів полягає в тому, щоб зацікавити підлітка отримувати корисну інформацію, спонукати до самостійної пізнавальної та дослідницької діяльності. Їх можна вважати антиподом юнацької жовтої преси, тобто низькопробних видань, наповнених випадковою інформацією переважно розважального характеру.

Що ж до підліткових газет, їх асортимент негаразд великий, як журналів. Цікава дитяча газета «Клякса», яка повідомляє веселі історії, шкільні новини, розповідає про музичні уподобання школярів, вміщує постери. У всіх виданнях – широкий вибір ігрових завдань, ребусів,

кросвордів, лабіринтів, що робить дозволяє дитини максимально заповненою, корисною та пізнавальною. Першими на ринку є ті видання, які вдало поєднують навчальні матеріали з ігровими, інформують та розважають дітей.

Багато журналів особливу увагу звертають на розвиток інтелекту школяра, його творчих здібностей, тому фахівці вважають, що: «в наш час дитяча періодика здатна замінити інші види видань: енциклопедії, задачки, розмальовки тощо» [36].

Видання (у тому числі й для підлітків) надають масові комунікації з різними аудиторіями. Ціль таких комунікацій – забезпечення цих аудиторій інформацією. Аудиторія, яка сприймає подану інформацію, називається цільовою аудиторією видання. Привабливість журналу визначається характеристиками їх аудиторії: розміром, віком, статтю, соціальним та демографічним складом, мірою довіри до видання як джерело інформації. Саме читацька аудиторія видання визначає змістовне наповнення та поліграфічне оформлення періодики.

Безумовно, цільова аудиторія дитячих видань – діти: від немовлят до підлітків та юнацтва. Класифікувати вікові групи прямих споживачів можна так: видання для дошкільнят, школярів та юнацтва. Журнали «Малюк», «Барвінок» та «Однокласник», які вважаються патріархами української дитячої періодики, призначені для трьох основних цільових аудиторій: дошкільнят, молодших та старших школярів. Вони мають стабільне вікове коло своїх адресатів.

Залежно від читацької адреси та відповідно до вікових фізіологічних особливостей розвитку читачів видання поділяють на чотири групи: видання дітей старшого дошкільного віку (від 4 до 6 років включно); видання для дітей молодшого шкільного віку (від 7 до 10 років включно); видання для дітей середнього шкільного віку (від 11 до 14 років включно); видання для дітей старшого шкільного віку (підлітки, у тому числі абітурієнти від 15 до 17 років (включно)).

Слід зазначити, що в інформаційному просторі України представлені періодичні видання для різного віку: від дошкільного – до старшого шкільного віку.

«12 плюс» – журнал для сучасних підлітків, розповідає про сучасне життя в рубриках «мистецтво на долонях», «генерація ХХІ», «капризи моди», «справжній рейнджер», «superмодель», «зоряне сяйво», «танціlife», «no problems» та багато іншого. «Мадемуазель» та «Girl» – це журнали для сучасних дівчат: мода, краса, зірки. За тематичним напрямом, манерою викладу матеріалу, оформленням глянцевого сторінки такі дитячі видання дуже нагадують популярні жіночі журнали. Навіть видавець та засновник журналу «Girl» – видавничий дім «Бурда», що одночасно видає серію та жіночих журналів.

Журнал «Пригоди» призначений для учнів 6-11 класів. В ньому вони прочитають ексклюзивні інтерв'ю з українськими зірками, навчаться розумітися на модних тенденціях, зможуть знайти відповіді на питання, що найбільше хвилюють підлітків (стосунки з батьками, друзями, вибір професії, становлення характеру). Журнал «Пригоди» претендує на роль найкращого друга та порадирика сучасного підлітка.

Таким чином, дитячі видання охоплюють усі вікові групи читачів. Для кожної з названих груп визначено змістовне наповнення, обсяг, характерне поліграфічне оформлення.

Крім прямих читачів-споживачів дитячої періодики, тобто дітей та підлітків, видання орієнтовані і на їхніх батьків, дідусів та бабусь, вчителів та вихователів, працівників бібліотек. Тобто цільова аудиторія видань для дітей є значно ширшою, ніж це може здатися, на перший погляд. Науково-популярний журнал «Країна знань», що цікаво та зрозуміло інформує читачів з різних галузей науки та культури, призначений для школярів, батьків, вчителів.

Розглядаючи періодичні видання для дітей, необхідно звернути увагу на те, що прямі споживачі (читачі) здебільшого не є учасниками ринку. Тому

для визначення цільової аудиторії необхідно звернутися до вивчення переваг населення старшого віку, які здійснюють купівлі та підписки цих видань. Це, найчастіше, батьки, дідусі та бабусі, а також вчителі та вихователі. Досліджуючи книжковий ринок Великобританії, Ольга Великоречина стверджує, що: «попит на дитячу літературу певною мірою визначається приналежністю до тієї чи іншої вікової групи. Активними споживачами видань для дітей вона називає людей віком від 25 до 34 років, тоді як вікова група споживачів від дітей 45 до 54 років не є активним на ринку дитячої літератури. Невисока активність характерна і для вікової групи від 55 до 64 років та старше» [6, С. 57]. Подібні тенденції характерні і для України, адже купують і підписуються на видання для дітей їхні батьки – люди середнього віку, рідше – дідусі та бабусі – старші люди, тому їх необхідно враховувати як цільову аудиторію дитячих видань.

Попит на видання підлітків залежить від вікової належності читачів. Велике значення має гендерна приналежність. Значну кількість видань для молоді (56%) купують саме жінки, оскільки чоловіки переважно орієнтовані на літературу для власних потреб, купуючи технічні та професійні видання.

Ефективність комунікації залежить від якості та привабливості видання, які, своєю чергою, визначаються особливостями кодування інформації. До засобів кодування належать і успішно відібраний, і опрацьований текст, і дизайн, і поліграфічне оформлення. «Вимоги до шрифтового оформлення та якості поліграфічного виконання газетних та журнальних видань для дітей та підлітків чітко визначені галузевими стандартами (ДСТУ 29.6-2002 «Видання для дітей. Поліграфічне виконання»))» [15].

Для молодіжного видання велике значення має художньо-технічне оформлення. Адже перше враження про видання читач отримує від його зовнішнього вигляду. У оформленні, у виборі формату враховуються психологічні особливості аудиторії. Кожен журнал привертають увагу по-своєму: яскрава обкладинка, назва видання, його тематична класифікація,

вік читацької аудиторії, новини. Журнал «Пригоди» має оригінально оформлену назву видання. З одного боку, журнал виглядає як видання для дорослих, з іншого – яскраве оформлення кольорів, якісний папір, ілюстрації роблять її привабливою, заохочує до читання.

Особливості підліткових видань – у виборі розміру шрифту та кількості ілюстрації. Цікавість є необхідною умовою підвищення інтересу юнака до видань. Вона може бути досягнута різними засобами оформлення та ілюстрування. Важлива назва видання, його обкладинка, перша сторінка, оскільки вони створюють емоційний настрій, можуть привернути увагу, зацікавити читача. Особливу роль в ефективній комунікативній діяльності періодичних видань для підлітків приділяється кольору. Ілюстрації журналів розвивають у молоді фантазію, творчу ініціативу, спонукають її активно вмикатися у роботу з виданням.

На особливу увагу заслуговує художнє редагування підліткових видань. Принципи проектування видань для підлітків дещо відрізняються від принципів проектування видань для дітей. Наприклад, роль ілюстрацій у виданнях для середнього та старшого шкільного віку помітно знижується, точніше змінюється, тому що ілюстрації не тільки мають наочний та пізнавальний характер, вони за своєю образною системою наближаються до дорослих. Загалом кількість ілюстрацій зменшується або змінюється їхній характер (замість малюнків подаються фотографії), а текст займає провідне положення. Шрифт вибирається легкий для читання. Все це призводить до знищення багатьох бар'єрів сприйняття інформації, що призводить до кращого засвоєння дитячого видання.

Передача інформації періодичними виданнями регулюється бар'єрами комунікацій. У ролі таких бар'єрів можуть виступати певні люди чи установи, які одну інформацію затримують, іншу пропускають. У масовій комунікації такими особами є редактори, видавці, засновники видань тощо. Назвемо лише деякі види комунікаційних бар'єрів, що виникають на шляху інформації періодичних видань для підлітків. Просторові бар'єри –

дистанція в спілкуванні – в першу чергу стосуються регіональних видань, які не мають можливості розповсюджуватись по всій території країни.

На шляху періодичних видань для молоді неможливо залишити без уваги й соціальні бар'єри. У суспільстві і підлітки, і дорослі стали значно менше читати, віддаючи перевагу аудіовізуальним видам ЗМІ (телебачення, радіо, Інтернет), до того ж для багатьох сімей матеріальні витрати на купівлю передплату на газети, журнали надто суттєві. Ціну на дитячі видання правомірно розглядати як комунікаційний бар'єр, який робить недоступним багатьом читачам чи інші видання. Спроби редакцій знизити ціну на періодичні видання позначаються на змістовному наповненні та художньому оформленні видань.

Журнали для старшого шкільного віку можуть бути як друковані, так і електронні або традиційно друковані видання можуть мати електронну версію чи доповнюватися CD-диском. Для сприйняття електронних версій підліткових видань характерні технічні бар'єри, оскільки необхідний не тільки комп'ютер для декодування інформації (як із CD-дисками, що додаються до видань («Дитяча академія»)), а й доступ до системи Інтернет (сайти в Інтернеті газети для школярів «Велика зміна»).

Міжмовний бар'єр у комунікації виникає за невідповідності мов, кодових систем комунікатора (адресанта) та реципієнта (адресата). Мова періодичних видань для молоді може стати як певним комунікаційним бар'єром сприйняття інформації, так і містечком, яке допомагає подолати мовний бар'єр та спрощує дорогу до читача. «За статистичними даними Книжкової палати імені Івана Федорова, де досліджено випуск в Україні журналів українською мовою видається 510 найменувань, російською – 407, проте тираж російських журналів перевищує тираж україномовних у 5-10 разів» [40].

Найчастіше відомі видання виходять кількома мовами, наприклад, українською та російською. Навчально-пізнавальний журнал «Веселі уроки – Веселые уроки – Jolly Lessons» та пізнавально-гумористичний журнал

«Весела перерва – Веселая переменка – Jolly Break», адресований школярам 4–11 класів, виходить українською, російською та англійською мовами. Це дає можливість охоплювати найширшу тематику та претендувати на максимальне поширення серед читачів.

У комунікації через періодичні видання відбувається фіксація ролей джерела інформації та її адресата. ЗМІ є активною стороною, а їх аудиторії – пасивної. Потрібні неабиякі зусилля, щоб пом'якшити цю несиметричність відносин. Основні способи врівноваження ролей – організація «зворотного зв'язку». Підліткові видання не лише подають нову цікаву інформацію, але й перевіряють засвоєні знання за допомогою кросвордів, логічних завдань, виробів таке інше. Журнал «Клас» пропонує своїм читачам гасло: «Школярі всіх країн – листуватимемося», що також сприяє пожвавленню зворотної реакції на отриману через видання інформацію. Всі ці пропозиції допомагають налагодити зворотний зв'язок із читачами, що у масовій комунікації зробити дуже складно.

Усі видання намагаються розширити діапазон зворотного зв'язку зі своїми читачами: поетичні та прозові твори, різноманітні конкурси, лотереї, нагороди. Це спонукає читачів до активної пізнавальної та комунікативної діяльності. Підліткові видання часто містять пізнавальні завдання, де потрібно щось знайти, здогадатися, дізнатися. Пізнавальні розповіді включають ігрові моменти.

На основі аналізу періодичних видань для підлітків можна стверджувати, що ринок періодики для старшого шкільного віку насичений існує вибір і щодо змісту, оформлення, мови та ціни. Журнали для молоді намагаються стати все цікавішими, поліграфічно якіснішими. Надалі можна прогнозувати різноманітність засобів та способів оформлення та поліграфічного виконання журналів для молоді, що сприятиме більш ефективній комунікації з юними читачами. Облік теоретичних аспектів комунікації допоможе видавцям-практикам «достукатися» до сердець читачів, одночасно збільшуючи тиражі та виходячи на нові цільові аудиторії.

Отже, в науці є необхідність та перспектива подальшого дослідження даної теми.

1.2. Жанрово-тематичний спектр підліткової періодики

У світі, де молоді люди все більше використовують інформаційні технології, важливе значення має розвивати навички якісного читання, особливо для підлітків, чиї світогляд та інтереси формуються.

Журнали, спрямовані на цю аудиторію, грають важливу роль, допомагаючи їм отримувати нові знання і розвиватися. Вони надають широкий спектр інформації, від моди до наукових матеріалів та психологічних порад, що сприяє інтелектуальному розвитку, підвищує самооцінку та розвиває практичні навички підлітків.

Журнали для підлітків також розв'язують актуальні питання, такі як здоров'я, сексуальний розвиток та догляд за собою, надаючи відповіді на запитання та поради для розв'язання повсякденних проблем. Різноманітні формати читання, які пропонуються в журналах, такі як тести, головоломки та завдання, сприяють розвитку логічного мислення і дозволяють підліткам весело провести час, дізнавшись щось нове та корисне.

Іншими словами, журнали для підлітків виступають не лише як засіб розваги, але і як важливий інструмент у формуванні здорового способу життя, самовизначеності та культурного розвитку. Завдяки їм підлітки можуть не лише розважитися, але й активно вивчати світ, розвивати свої інтереси та розумові здібності. Таким чином, журнали стають не тільки джерелом інформації, але й важливим компонентом в процесі становлення особистості.

Підлітковий журнал є одним з основних засобів соціокультурної комунікації, він розглядається як багатофункціональний соціальний інститут, що має розважальну, просвітницьку, виховну, соціалізуючу, керуючу та інші функції. Тематичний та жанровий простір підліткового журналу відображає

широкий спектр соціально-культурних характеристик реальності дорослих та дітей.

Основними умовами реалізації цільового призначення підліткового журналу є різноманітність жанрової палітри видання та доступність його змістовного наповнення. Рівень сприйняття текстового матеріалу залежить від тематики та обраного жанру. У журналах присутні невеликі науково-популярні статті, жартівливі вкраплення, енциклопедичні довідки, нотатки, тести, поради й т. п..

Через жанрову і тематичну спрямованість відбувається спілкування з читачами, що визначає комунікативну структуру видання. Комунікативна стратегія полягає в такому розгортанні тези, за допомогою якої не тільки краще розкрити зміст, а й вплинути на ситуацію. Характер жанрової структури та її склад безпосередньо позначаються зовнішнім вигляді видання. Жанрове розмаїття підліткового журналу разом із якісним набором та глибоким чи офсетним друком надає йому святкового вигляду.

Існують низки характерних ознак, якостей, які визначають схожість і відмінності видів і типів журналів. Важливим явищем у цьому процесі є соціальні фактори, що створюють умови для виникнення нових типів журнальної підліткової продукції, визначають типоформуючі ознаки: «видавець, мета і завдання журналу та читацька аудиторія. Саме ці три ознаки в різній послідовності свого впливу і створюють тип видання. Вони тісно між собою пов'язані, але кожна з них може бути первісною при формуванні типу видання. До вторинних типологічних ознак належать: авторський склад, оформлення, жанри друкованих матеріалів, внутрішня структура. Під внутрішньою структурою журналу слід розуміти принцип розміщення матеріалів безпосередньо всередині видання, тобто принцип поділу на розділи й рубрики, їх характер і методи подання, а також співвідношення між ними за обсягом. На них впливають типоформуючі ознаки. Залежно від мети видання й читацької аудиторії обирається відповідне оформлення, склад авторів, жанри матеріалів» [32, с. 52]

У теоретичних працях М. Феллера, В. Різуна, К. Серажим та ін.: «журналістський твір будь-якого жанру визначається як комунікативно-психологічне явище, складний акт мовної комунікації. Виходячи з сучасних принципів класифікації періодики, призначеної для підліткової аудиторії, необхідно для характеристики журналів використовувати такі критерії: тип видання, цільова аудиторія, цілі та функції, особливості редакційної політики, цільове призначення, масштаб розповсюдження. До важливих складових типологічної характеристики сучасні дослідники відносять також періодичність виходу видання, формат, тираж та низку інших чинників» [39].

Підліткова періодика – це важливий аспект культури, який впливає на молоде покоління, формуючи їхнє світосприйняття, цінності та інтереси. Жанрово-тематичний спектр цієї періодики відображає різноманітність тем, які цікавлять підлітків, а також стилі та форми, у яких ці теми представлені.

Сьогодні, спостерігається значний розмах в жанрово-тематичному розмаїтті підліткових журналів. Вони охоплюють все: від моди та стилю життя до наукових статей та художньої літератури. Ось деякі основні жанри, які популярні серед підлітків:

1. Мода та Стиль Життя: Журнали, що присвячені моді, красі та стилю, є надзвичайно популярними серед дівчат-підлітків. Вони допомагають молодим людям виражати свою індивідуальність та створювати унікальний образ.

Журнали цього напрямку пропонують ідеї для стильного вбрання, аксесуарів, зачісок, а також поради з догляду за собою. Вони відображають останні тренди в моді та дозволяють підліткам виражати свою індивідуальність через одяг та зовнішній вигляд.

2. Психологія та Саморозвиток: Сучасна молодь цікавиться психологією та особистісним зростанням. Журнали з цих тем допомагають підліткам розуміти себе краще, розв'язувати проблеми та розвиватися як особистості.

Багато журналів для підлітків пропонують матеріали, спрямовані на самопізнання, саморозвиток і розв'язання психологічних проблем. Статті про становлення особистості, відносини з батьками та однолітками, консультації психологів, поради щодо розвитку соціальних навичок – все це допомагає підліткам зрозуміти себе та свій світ краще.

3. Наукова та Технічна Інформація: Світ науки та технологій завжди привертав увагу молоді. Журнали, що пропонують цікаві статті та експерименти, спонукають підлітків до вивчення науки та відкриття нового.
4. Література та Мистецтво: Журнали, що присвячені літературі та мистецтву, допомагають молодим людям розвивати свої творчі здібності, відкриваючи перед ними світ художнього слова та виразного мистецтва.

Вони розширюють світогляд підлітків, знайомлячи їх з різноманітними аспектами культурної спадщини, літературою, музикою, кіно та мистецтвом. Ці журнали можуть включати рецензії на нові книги та фільми, інтерв'ю з митцями, поради щодо творчості та розвитку творчих здібностей.

5. Спорт: Журнали з цього жанру орієнтовані на підлітків, які цікавляться спортом. Вони можуть містити статті про різні види спорту, поради щодо тренувань, інтерв'ю зі спортсменами та інше.

Ці журнали надають інформацію про здоровий спосіб життя, правильне харчування, фізичні вправи та способи боротьби зі стресом. Вони допомагають підліткам зрозуміти важливість догляду за своїм тілом та емоційним станом.

6. Освіта. Деякі журнали для підлітків фокусуються на освіті та професійній кар'єрі. Вони надають поради з вибору навчальних закладів, розповідають про можливі професії, підказують, як скласти резюме та підготуватися до співбесіди на роботу. Ці видання

допомагають підліткам зробити обдумані рішення стосовно їхнього майбутнього.

Підлітковий вік – це період життя, коли молодь активно виявляє інтерес до світу навколо себе і відчуває потребу у зв'язку з однолітками, а також у пізнанні себе. Одним із популярних джерел інформації та розваг для підлітків є спеціалізовані журнали, які охоплюють широкий спектр тем.

Роль підліткових журналів у сучасному суспільстві надзвичайно важлива. Вони не лише надають інформаційний контент, а й впливають на формування культурної та соціальної свідомості молоді. Ось деякі аспекти цього впливу:

1. *Формування Ідентичності:* Підліткові журнали допомагають молоді відкривати свою індивідуальність та формувати власну ідентичність через вибір стилю, інтересів та цінностей.
2. *Соціальна Інтеграція:* Журнали створюють платформу для обговорення актуальних соціальних проблем, допомагаючи підліткам відчувати себе частиною загального діалогу та спільноти.
3. *Розвиток Критичного Мислення:* Через аналіз статей, дискусій та рецензій, підлітки навчаються думати критично та аналізувати інформацію, що є важливим навичкою в сучасному інформаційному суспільстві.
4. *Підтримка Творчих Здібностей:* Журнали, які пропонують творчі завдання, конкурси та статті, стимулюють розвиток творчих здібностей та самовираження підлітків.

В цілому, підліткова періодика має значний вплив на формування менталітету та світогляду молодого покоління, що робить її невіддільною складовою культурного життя.

Жанрово-тематичний спектр підліткової періодики постійно змінюється та вдосконалюється, відповідаючи на висхідні потреби та інтереси молодого покоління. Від моди та стилю життя до наукових відкриттів та художньої літератури, журнали для підлітків пропонують

різноманітний контент, який сприяє їхньому особистісному та інтелектуальному розвитку.

Підліткова періодика відіграє важливу роль у формуванні менталітету та світогляду молоді, сприяючи її соціальній та культурній інтеграції. Таким чином, розмаїття жанрів у підлітковій періодиці відображає багатогранність інтересів та потреб молодого покоління, а також сприяє їхньому розвитку та самовираженню.

Загальна тенденція розвитку жанрово-тематичного спектра підліткової періодики, зокрема журналів, відображає динаміку змін у суспільстві та відповідність їхньої аудиторії. Протягом років цей жанр пройшов великий шлях від стандартних морально-етичних настанов до більш різноманітних та актуальних тем.

Сучасні підлітки стикаються з унікальними викликами, які вимагають адаптації та реагування. Тому сучасні підліткові журнали стають місцем, де знаходять відгук на свої питання, знаходять розваги та знаходять рівнодушних друзів. Вони відображають широкий спектр тем, від соціальних проблем до розважального контенту, від моди та краси до актуальних подій.

Необхідно відзначити, що підліткова періодика має великий потенціал впливу на формування світогляду та цінностей молодого покоління. Тому важливо, щоб журнали для підлітків враховували не лише комерційні інтереси, але й відповідальність перед своєю аудиторією, стимулювали критичне мислення та сприяли розвитку особистості.

У цьому контексті, подальший розвиток підліткової періодики може відбуватися в напрямку більшої диверсифікації тематики, активного використання інтерактивних форматів та залучення експертів для створення якісного та відповідального контенту. Таким чином, підліткові журнали можуть продовжувати відігравати важливу роль у житті молодого покоління, сприяючи їхньому розвитку та самовизначенню.

Жанрово-тематичний спектр підліткової періодики дуже різноманітний. Він містить в собі різні жанри та теми, які відображають інтереси та потреби молодшої аудиторії. Ця періодика має велике значення для розвитку та самовизначення підлітків, надаючи їм можливість розширити свій світогляд та знайти відповіді на свої запитання.

Висновки до розділу. Преса для підлітків має різноманітний тематичний спектр, включаючи питання освіти, культури, спорту, психології та інших аспектів, які цікавлять молоде покоління. Зокрема, особливу увагу приділяється формуванню громадянської позиції та розвитку критичного мислення серед підлітків.

Крім того, розглянуті у цьому розділі українські журнальні видання для старшого шкільного віку відрізняються своєю глибиною та професіоналізмом у поданні інформації, а також застосуванням різноманітних жанрових форм. Вони створюють сприятливі умови для інтелектуального та емоційного розвитку підлітків, сприяючи їхньому загальному зростанню та формуванню як особистостей.

Таким чином, перший розділ дозволяє краще зрозуміти сучасний стан української преси для підлітків, її роль у формуванні та розвитку молодого покоління, а також визначити перспективи подальшого дослідження у цьому напрямку.

РОЗДІЛ 2

ЖУРНАЛ «ОДНОКЛАСНИК»: ЖАНРОВО-ТЕМАТИЧНИЙ АСПЕКТ

2.1. Історія та розвиток періодичного видання «Однокласник»

У світі масової культури іноді здається, що деякі видання мають здатність не лише відображати епоху, а й стати її неординарним втіленням. Один із таких журналів – «Однокласник», що вийшов зі звичайних меж дитячого видання, перетворившись на символ культури, сповнений динаміки та змістовної різноманітності.

Заснований у 1923 році під назвою «Червоні квіти», «журнал швидко став чітким представником періоду тотальної ідеологізації, що характеризувався густим червоним кольором революційних років. Пізніше перейменований на «Піонерію», він зберігав сутність ідеологічного наповнення століття, проте вже в цей період проявлялося народження самобутнього стилю та тематики» [8].

Вирішальним етапом стало перетворення журналу на «Однокласник» у 90-ті роки, коли він вже не просто підтримував ідеологічний курс, а й став виразником нового покоління. Динамічна мова та жвавий стиль робили його культовим серед підлітків. Не зупинившись на традиційних темах, «Однокласник» відкривав нові горизонти для своїх читачів, включаючи в себе історію України, відносини між статтями, розмови про голлівудських акторів та українські альтернативні гурти.

Журнал не лише відображав століття, але й активно впливав на неї, ставши важливим символом дитинства та підліткових років для багатьох українців. Його історія свідчить про еволюцію культурної свідомості, де під впливом життя вдається зберегти самобутність та автентичність, що зробило його дорогоцінним джерелом для розуміння минулого та сучасності.

Одним із ключових аспектів успіху журналу «Однокласник» було залучення відомих літераторів для створення власних творів. Володимир Сосюра, Юрій Яновський, Микола Трублаїні, Наталя Забіла, Остап Вишня,

Григор Тютюнник — це лише декілька із тих, хто зміцнив літературну репутацію видання.

До цього ж, на сторінках «Однокласника» свого часу вперше виступили такі видатні автори, як: «Петро Панч, Олесь Гончар, Михайло Стельмах, Оксана Забужко, а також авторка цієї статті (Катерина Лебедєва) і головний редактор «Амнезії» Назар Шешуряк» [29].

Журнал «Однокласник» відзначався різноманіттям рубрик, які задовольняли інтереси читачів у всіх аспектах їхнього життя. Від «Фан-клубу» до «Салону краси», від «Уроків гречності» до «Колекції чудес» — кожен номер журналу був наповнений цікавими та корисними матеріалами.

Наприклад, «Бібліотечка однокласника» містила мінікнижки на різноманітні теми, від історії гетьманів України до ніндзя, що дозволяло читачам глибше поглиблюватися у теми їхнього інтересу. «Однокласник» відіграв значну роль у формуванні культурного ландшафту України, активно впливаючи на свідомість свого читацького аудиторіуму. Від популяризації літературних творів до обговорення тем шоубізнесу та астрології, журнал відображав різноманітність інтересів та тем, що цікавили українську молодь.

«Однокласник» став не лише джерелом розваг та інформації для своїх читачів, а й важливим аспектом культурного та інтелектуального розвитку покоління. Його вплив перетнув межі звичайного дитячого видання, роблячи його невіддільною складовою культурного ландшафту України.

Журнал не боявся займатися темами, які були важливі для молоді, включаючи відносини та інтимність. Наприклад, лист від дівчини-панка, яка відверто ділилася своїм досвідом стосунків, вражав своєю відкритістю та відвертістю, а також викликав деяке здивування серед редакційного колективу.

Юрій Нікітінський, користуючись псевдонімами Шарлотта Плющ і Ю. Вірність, активно спілкувався з читачами через свої матеріали та інтерв'ю.

Цей діалог між авторами та читачами створював особливу атмосферу довіри та взаєморозуміння.

Матеріали «Однокласника» не лише розважали, а й виховували своїх читачів. Важливою була не лише розважальна, але й освітня складова видання, яка сприяла формуванню свідомого підходу до різних аспектів життя.

Професіоналізм редакційного колективу, який вміло поєднував в собі талант та відповідальність, дозволив виданню стати авторитетним джерелом інформації для молоді. Журнал не лише відображав культурні та соціальні тенденції свого часу, а й активно впливав на них, ставши своєрідним голосом молодого покоління. Його внесок у формування свідомості та цінностей української молоді залишається помітним і до сьогоднішнього дня.

Своєю особливістю «Однокласник» завжди був тому, що він не лише публікував твори відомих авторів, але й відкривав двері для початківців. Так, маленький комікс, створений ще у віці 12-13 років на літніх канікулах, став початком для одного з читачів, який прагнув побачити свої твори у печаті. Не випадково саме «Однокласник» став першим кроком у його літературній кар'єрі.

Навіть у сучасному світі, коли інтернет відіграє величезну роль у розповсюдженні інформації, журнал «Однокласник» зберіг свою актуальність. Знаходячись на вулиці Дегтярівській у Києві, він продовжує радувати своїх читачів як у друкованому, так і у цифровому форматах.

Журнал не залишився осторонь інтернет-трендів, активно присутній у соціальних мережах, де, окрім іншого, поділяє реп-біографію видатної української письменниці Лесі Українки. Проте, він залишається вірним своїм корінням, зберігаючи традиційні рубрики та стиль, що дозволяє йому залишатися популярним серед своїх читачів.

«Однокласник» продовжує нести свою місію, бути важливим елементом культурного та інтелектуального розвитку молодого покоління.

Його поєднання традицій та сучасних інновацій робить його незамінним серед журналів для підлітків, віддзеркалюючи динамічність та різноманіття сучасного світу.

2.2. Тематичне розмаїття журналу для підлітків

В сучасному світі, де інформаційний потік нескінченний, інтереси та потреби підлітків знаходяться під великим впливом масової культури, медіа та соціальних мереж. Відтак, виникає важлива потреба у засобах масової комунікації, спрямованих на їхню особистість, інтереси та розвиток. Журнали для підлітків стають не лише джерелом розваг та розвитку, але й важливим інструментом формування світогляду, цінностей та самоідентифікації.

Через детальне дослідження тематичного розмаїття журналів для підлітків, ця робота сприятиме кращому розумінню впливу медійних засобів на формування підліткової ідентичності та допоможе вдосконалити підходи до створення медійного контенту, спрямованого на цю важливу аудиторію.

При розгляді ЗМІ як чинника соціалізації необхідно наголосити на тому, що безпосереднім об'єктом виступають великі соціальні групи, наприклад, молодь. ЗМІ сьогодні – це потужний фактор впливу на психологічний, соціальний стан людей, а ступінь впливу на молодь-аудиторію з незміцнілою самосвідомістю, неусталеним світоглядом – найбільша. ЗМІ висвітлюють різні актуальні суспільні проблеми й тим самим впливають на думки та поведінку людей як у суспільстві, так і індивідуально.

У рамках заявленої проблематики необхідно, перш за все, визначити, які канали можуть стати ключовими для трансляції основних соціальних установок для молоді, виявити найбільш потрібні джерела отримання інформації.

Аналізуючи структуру розподілу відповідей респондентів, можна констатувати підвищення рівня вибіркового споживання інформації. Найбільш популярним каналом отримання інформації є Інтернет для будь-якого віку молоді. Телебачення хоч і займає досить високі позиції, але популярне молоддю у віці 29 років. Радіотрансляція сьогодні не несе вже навантаження, що розвиває і соціалізує, а створює «шумовий» ефект.

Таким чином, ми маємо певний розподіл інтересів до джерел отримання інформації. Всупереч тому, що Інтернет займає провідні позиції при отриманні інформації, але акцент на змістовну частину представлених молодіжних груп різний.

Для молоді 17 років це джерело в основному зайняте «соціальними мережами», респонденти у віці 24 років основний наголос при отриманні інформації, роблять на інтернет-ресурсах, причому соціальні мережі, хоч і займають досить високі позиції, але все ж таки знижуються стосовно молодшої аудиторії. У 29 років респонденти одержують інформацію не лише з інтернету, а й активно приділяють увагу такому джерелу, як телебачення.

Щодо друкованих видань, то як юнаки (83%), так і дівчата (73%) не читають пресу взагалі. Не дивно, що жіночі глянцеви журнали цікаві лише для дівчат (20%). Наукові ж журнали цікаві особам обох статей, але малою мірою (юнаки – 10%, дівчата – 16%). А ось інтернет журнали не цікаві нікому (0%), всупереч тому, що Інтернет є легкодоступним та найпоширенішим ЗМІ на сьогодні.

Вплив ЗМІ на соціалізацію молоді значний. Тим часом необхідно наголосити на позитивному характері впливу ЗМІ на суспільство в цілому та молодь зокрема. Саме ЗМІ вбирає в себе досвід та традиції різних видів мистецтва, друку та радіо, відображає різні сторони соціально-економічного, політичного, культурного життя сучасного суспільства, безпосередньо та досить активний вплив на соціокультурні, навчальні та виховні процеси.

Зазначені обставини вимагають активізації діяльності щодо підвищення якості соціалізації молоді, виховання її культурних,

інтелектуальних та громадянських якостей. Найбільш актуальним у зв'язку з цим є виховання молоді в душі високої моральності та патріотизму, посилення духовної складової в суспільній свідомості суспільства в цілому. Велике значення для розв'язання цієї проблеми приділяється підвищенню освітнього рівня молоді.

У цьому зв'язку необхідні заходи щодо організації навчальних ювенальних ЗМІ, які сприяють розв'язання молодіжних проблем: сприяють вибору професії, здобуттю освіти, які розвивають та підвищують її духовний та інтелектуальний рівень. Засоби масової інформації є значним чинником соціалізації молоді. Молодь як активно соціалізується Категорія гостро потребує підвищення ефективності роботи інститутів ЗМІ.

Як показують результати дослідження, величезною популярністю серед молоді, як і раніше, користується інтернет, тому що несе у собі відтінки трьох функцій – зв'язку (як джерело комунікацій), ЗМІ (як джерело інформації) та виробництва (як основи для бізнесу). Але, порівняно з 2013 роком, роль Інтернету зросла, а телебачення знизилося, при цьому можна спостерігати різницю в період між 2013 і 2023 роками у всіх віках. Наприклад, відсоткове співвідношення становить 17,2% у віковій когорті молодих людей від 17 років (стосовно 2009 р. до 2013 р. різниця становила 4,1%).

Обсяги споживання друкованої періодики знизилися за останні роки більш ніж на 20 відсоткових пунктів, проте до повної відмови від паперових версій ЗМІ українці поки що не готові.

Серед видань, розрахованих на підлітків та юнацтва, можна назвати «Однокласник», у якому тема подається у художньо-оповідній формі та завдяки цьому легко сприймається молодіжною аудиторією.

«Однокласник» – щомісячний ілюстрований український журнал для підлітків. Назва цього видання змінювалася неодноразово: перший номер видання під назвою «Червоні квіти» було видано 1 жовтня 1923 року у Харкові. До 1925 року в ньому друкувалися тільки літературні твори для

дітей різного віку. Журнал також мав свою програму – бібліотеку «Червоні квіти», а в 1928 році при журналі виходила однойменна газета. У виданні друкувалися твори таких письменників як: О. Головка, П. Панч, П. Тичина, В. Сосюра, Н. Рильський, Н. Забіла, О. Беляєв та ін.

На початку 30-х редакція видання «Червоні квіти» переїхала до Києва, а згодом журнал об'єднався з журналом для молодших школярів «Більшовичок» та змінив назву на «Піонерія». Цей журнал також було написано українською мовою. У роки Другої світової війни роботу видання було припинено до кінця 40-х років. З 1 березня 1950 року у Києві журнал «Піонерія» знову почав виходити вже українською та російською мовами. Видання приділяло значну увагу дитячій творчості, розміщувало матеріали із життя школярів, художні та наукові твори, поради аудиторії та нариси зі шкільного життя.

1990 року, починаючи з серпневого номера, видання було перейменовано на «Однокласник» (скорочено – «ОК»). Редакція пояснила це так: «Ми хочемо, щоб із журналом дружили не лише піонери, а й учні старших класів». Насправді перейменування журналу було зі зникненням Радянського Союзу та всіх пов'язаних із нею інститутів і атрибутів, зокрема самих піонерів. Змінилася також тематика журналу, але не змінилося прагнення редакції журналу ознайомити молодь із цікавою для них гарною літературою, залучити молодь до читання якісної літератури, дати матеріали для роздумів та навчити висловлювати власні думки та емоції.

Аналізуючи номери журналу «Однокласник», що збереглися до теперішнього часу, можна зробити висновок, що за весь період існування на його сторінках було надруковано багато творів відомих українських авторів та журналістів. Наприклад, дуже часто публікували художні твори та нариси М. Трублаїні, з деякими нарисами можна ознайомитися в електронній формі: «Листонош поспішає з листом» (1936, №4, С.14-16), «Руба капітана Хозе Індаlego» (1937, №9, С.15-20); «Війна на морі» (1941 №3, С.37-39); В.

Владка – «Таємниця орхідеї» (1935 №9, С.10-15), «Хвилі над морем» (1935 №5, С.10-14), «Авіаторпеди повертають на захід» (1936 №5, С. 2-6;

Головними редакторами видання свого часу були українські письменники та державні діячі: В. Затонський (з 1923 р. по 1925 р.), С. Чирков (з 1984 р. по 2003 р.), С. Іванюк (з 2006 р. по 2018 р.), Н. Степанчук (з травня 2018 р.).

Сьогодні журнал «Однокласник» можна придбати в роздріб у мережі книгарень «Е» та деяких відділеннях Укрпошти (по всій Україні приблизно 100 відділень), можна також переплатити, тираж складає 3000. У сучасному журналі містяться художні твори, постери, повідомлення читачів та фотографії. Журнал «Однокласник» і надалі прагне розкривати найактуальніші теми для молоді, представляти якісні художні матеріали українською мовою, допомагати підліткам, інформувати та розважати їх.

«Однокласник» є одним з найпопулярніших українських журналів для підлітків та молоді. Він видається вже багато років і за цей час зарекомендував себе як важливе джерело інформації, розваг та саморозвитку для молодого покоління. У 2023 році журнал продовжив традицію публікацій на різноманітні теми, що охоплюють широке коло інтересів аудиторії.

Класифікаційні особливості

За періодичністю: Журнал «Однокласник» виходить щомісячно.

За форматом: Формат журналу — друкований, з кольоровими ілюстраціями. Розмір стандартний для підліткових журналів.

За тематикою: Тематично журнал орієнтується на підліткову аудиторію віком 12-16 років. Він висвітлює шкільне життя, психологічний розвиток, соціальну адаптацію, стосунки з однолітками, кохання та дружбу. Журнал також популяризує сучасну українську літературу та містить літературний додаток у кожному номері.

За характером подачі інформації (стиль): Журнал використовує поєднання інтелектуально-публіцистичних матеріалів, спеціалізованих

психологічних розвідок та популярно-розважальних статей. Стиль подачі інформації є дружнім та доступним для підлітків, спрямованим на заохочення до читання і саморозвитку.

Аудиторія: Основна аудиторія журналу — підлітки віком від 12 до 16 років. Це учні середніх та старших класів шкіл, які цікавляться сучасною літературою, психологією, соціальними взаємодіями та різними аспектами шкільного життя.

Охоплення: Журнал «Однокласник» розповсюджується по всій території України. Оформити передплату можна в поштових відділеннях по всій країні.

Контакт: Контактною особою для журналу є Марія Артеменко.

Контакти:

- Телефон: 456-56-73
- Адреса: вул. Дегтярівська, 38-44, Київ
- Електронна пошта: ok_pr@ukr.net

Сприйняття: Журнал «Однокласник» має позитивну репутацію серед підлітків та освітян. Він вважається одним із найкращих україномовних видань для підлітків, що пропонує якісний контент і підтримує українську культуру та мову.

Це видання продовжує грати важливу роль у формуванні культурного та інтелектуального середовища української молоді, забезпечуючи її корисною та цікавою інформацією.

Звичайно, можна витратити роки життя і дізнатися все самому, але наскільки приємніше знати все тут і зараз! Розвиток журналу – це насамперед завоювання поваги читачів та рекламодавців. Робити це потрібно якістю матеріалів та принциповістю.

Проаналізуємо тематичну структуру номерів газети «Однокласник» за 2022-2023 роки. Тип видання та його ідейно-тематичне спрямування. Якщо визначити вид видань, то це щомісячний ілюстрований український журнал для підлітків. Матеріали «Однокласника» поєднують освітню,

пізнавальну та розважальну тематику. Значну частину друкованого видання посідають статті активних читачів. У журналі регулярно проводяться конкурси серед читачів, найпопулярнішим з яких став «Твій погляд» — серед юних журналістів у номінаціях «Текст» та «Фото», публікуються із продовженням із номера у номер розповіді, що захоплюють фантастичного та пригодницького напрямів. І читацька аудиторія газети здебільшого підлітки України. В «Однокласнику» поєднують освітню, пізнавальну та розважальну тематики. Значну частину друкованого видання займають статті активних читачів.

Обсяг видання (кількість сторінок і формат) і кількість публікацій.
«Однокласник» – 12 матеріалів орієнтовно на 29-50 сторінок (формат А4).

Упорядкування тем за допомогою рубрик. Проаналізуємо, за допомогою яких рубрик упорядковується тематична палітра в «Однокласнику».

Основні рубрики, які ми можемо виділити: «Майдан», «Модна читачка», «Аніме», «Запитай у сексолога», «АРТіШОК», «Експедиція», «Тест» та ін.

Журнал «Однокласник» пропонує своїм читачам матеріали на різноманітні теми, які можна умовно розподілити на кілька основних категорій:

1. Освіта та саморозвиток
2. Технології та наука
3. Культура та мистецтво
4. Здоров'я та спорт
5. Соціальні питання та волонтерство
6. Розваги та хобі

1. Освіта та саморозвиток

Статті цієї категорії спрямовані на допомогу підліткам у навчанні та особистісному розвитку. Вони включають поради щодо ефективного

навчання, підготовки до іспитів, розвитку навичок критичного мислення та особистісного зростання. Приклад статті: «Про ощадливість і заощадження» (ОК. 2022. №10. С. 4). У цій статті автор Наталя ГУК розповідає у чому різниця між ощадливістю та заощадженням, а також ділиться стратегіями та методами, як правильно зберігати свої кошти, надаючи практичні поради та мотиваційні настанови.

2. Технології та наука

Цей розділ включає матеріали про останні досягнення науки та технологій, новини зі світу ІТ, а також поради щодо використання сучасних гаджетів та програм. Приклад замітки: «Бот для молоді» (ОК. 2022. №11-12. С. 3). У замітці йдеться про новий телеграм-бот, який допомагає молоді реалізувати свої кар'єрні цілі.

3. Культура та мистецтво

У цьому розділі публікуються матеріали про українську та світову культуру, рецензії на нові фільми та книги, інтерв'ю з митцями та огляди культурних подій. Приклад статті: «Магія українського вбрання» (ОК. 2022. №3. С. 26-28). У цій статті висвітлюється проєкт «Батьківська хата», в якому було відзнято понад 40 фотосесій у різних вбраннях регіонів України.

4. Здоров'я та спорт

Статті цієї категорії присвячені питанням фізичного та психічного здоров'я, поради щодо здорового способу життя, а також огляди спортивних подій та інтерв'ю зі спортсменами. Приклад статті: «Перші місячні» (ОК. 2022. №10. С. 25). Стаття містить практичні поради від сексолога Святослави Федорець, а також як повідомити про цю новину.

5. Соціальні питання та волонтерство

Цей розділ включає матеріали про важливі соціальні проблеми, такі як булінг, екологія, права людини, а також історії про волонтерські проєкти та ініціативи. Приклад статті: «Навчання за кордоном» (ОК. 2023. №3-4. С. 40). Стаття розповідає про те, як адаптуватись школярам за кордоном у місцевих школах, а також влучні поради психологинь.

6. Розваги та хобі

Цей розділ охоплює теми, пов'язані з дозвіллям, різноманітними хобі, іграми, музикою та іншими формами розваг. Приклад статті: «Японський щоденник. Жовті хризантеми, сині чорнила» (ОК. 2023. №1-2. С. 39). Стаття містить огляди цікавих місць в Японії.

Тематична палітра «ОК» різнопланова. Редакція підхоплює більшість «топових» підліткових новин та тем, пропонує велику кількість унікальних публікацій, які ніде більш не згадуються (Наприклад, літературний додаток (проза) «Три руді глеки від Володимира Арєнєва» (ОК. 2023. №1-2. С. 19-25).

У кожному номері є інтерв'ю з українськими зірками (Наприклад, «WELLBOY: сцена не любить слабких» (ОК. 2022. №10. С. 8-10); «Кухар Дмитро Олексієнко. БЕРИ І ГОТУЙ» (ОК. 2023. №1-2. С. 7-9)), новини музики та кіно (Наприклад, «Люксембург, Люксембург» (ОК. 2023. №3-4. С. 15); «Венздей. Антигеройка проти чудовиська» (ОК. 2022. №11-12. С. 15)), рекомендації по здоров'ю та подорожі, що захоплюють (Наприклад, «Тенеріфе серця мого» (ОК. 2023. №1-2. С. 45). А ще – точний гороскоп на місяць (ОК. 2022. №10. С. 32-34) та різноманітні тести (Наприклад, «Який у тебе ідеал кохання?» (ОК. 2022. №11-12. С. 48-49). «ОК» також постійно проводить конкурси серед читачів (Наприклад, «Намалюйте обкладинку для «Однокласника!»» (ОК. 2022. №10. С. 26); «Фотоконкурс «Я люблю читати»» (ОК. 2023. №1-2. С. 6)).

Проаналізувавши тематичні матеріали журналу «Однокласник» за 2022 та 2023 роки, можна зробити висновок про пропорційність розподілу основних тем та додаткових. Журнал «Однокласник» присвячує 50% свого контенту основним темам, таким як освіта, суспільні проблеми, культура та розвиток особистості. Решту 50% займають інші теми, серед яких здоров'я, дозвілля та розваги. Додаткова тематика, така як тести та інше, представлена мінімально, що свідчить про розмаїтість та збалансованість контенту журналу.

Журнал «Однокласник» здійснює акцентування винесенням анонсів найбільш важливих публікацій на обкладинку, зазвичай це від двох до шести заголовків. Увага читача зосереджується одразу на кількох тематичних напрямках, які редакція вважає для себе пріоритетними.

Журнал «Однокласник» зберігає свою традиційну структуру, але додає нові рубрики та тематичні сторінки, що відображають сучасні інтереси підлітків. Ось як відбувається групування публікацій у журналі:

1. *Добірки та тематичні сторінки:* «Однокласник» регулярно публікує добірки на різні теми, зокрема музика, література, технології та спорт. Наприклад, у випуску №3 за 2022 рік на обкладинці з'явився Сергій Жадан і гурт «Жадан і Собаки», що супроводжувалося тематичними матеріалами про українську музику.

2. *Журнали у журналі:* У виданнях часто містяться спеціальні розділи, такі як мінікнижечки або окремі журнали, спрямовані на певну тему. Наприклад, представлений літературний додаток із декількох творів: «Золотий Гудзик» від Анастасії Матешко (остання частина), «Смішанина від» Олександра Стусенко, «Дарунок богів» від Артема Волкова, «Підсумки дня» від Валентини Турчин (ОК. 2023. №3-4. С. 19-34).

3. *Спеціальні випуски:* Журнал випускає спеціальні випуски, присвячені важливим подіям або ювілеям. У 2023 році було видано спеціальні номери до ювілеїв та свят. Ці різні форми публікацій дозволяють журналу охоплювати широкий спектр інтересів своєї аудиторії та залишатися актуальним і цікавим для підлітків.

Створення інтернет-журналу та сайту. Журнал «Однокласник» має свій сайт (<https://odnoklasnyk.org/>) та інтернет-магазин журналу (<https://odnoklasnyk.org/shop/>). У розділі «Магазин» можна придбати випуски журналів. Вартість одного випуску за 2022 та 2023 роки становить: 100 грн. Також є можливість придбати передплату на 6 та 12 місяців.

Журнал «Однокласник» продовжує радувати своїх читачів різноманітністю тем та високою якістю матеріалів. Від освітніх статей до

розваг та соціальних питань, він охоплює широке коло інтересів підлітків та молоді, допомагаючи їм орієнтуватися у сучасному світі та надихаючи на особистісний розвиток.

Журнал «ОК» краще, ніж інші друковані видання для підлітків, оскільки він по оформленню не поступається відомим «дорослим» журналам, складається з вдалих поєднань: глянцева обкладинка, яскраві картинки та великий вибір тем, корисна інформація, красивий і затишний дизайн і грамотні тексти, в кожному номері містяться поради експертів по здоров'ю та освіті, спеціальні інтерв'ю з українськими зірками, новини музики та кіно, точний гороскоп на місяць тощо. В результаті кожен читач може бути впевнений в надання новітньої та якісної, тобто перевіреної інформації, в можливості брати участь в конкурсах й безпосередньому створенні журналу, в розумінні його персональних потреб, в щирому бажанні персоналу (тобто редакції) подбати про нього.

2.3. Жанрові різновиди контенту журналу «Однокласник»

У журналі «Однокласник» опубліковано жанри, які можна віднести до інформаційних: інтерв'ю, анонс, замітка-повідомлення та інші. Вимогами до інформаційних жанрів у журналі є:

1. *Інформативність* – матеріали повинні містити корисну та важливу інформацію для читачів.
2. *Актуальність* – інформація повинна бути своєчасною і відповідати сучасним подіям та інтересам аудиторії.
3. *Правдивість* – усі факти та дані мають бути перевіреними й вірогідними.
4. *Лаконізм* – тексти повинні бути короткими та по суті, без зайвої інформації.
5. *Виразність* – матеріали мають бути написані чітко і зрозуміло, щоб легко сприймалися читачами.

6. *Доступність* – інформація повинна бути представлена в доступній формі, щоб її могли зрозуміти всі читачі, незалежно від рівня підготовки.

Завдяки дотриманню цих вимог, публікації в журналі є інформативними та чіткими, що дозволяє класифікувати їх як інформаційні жанри.

Окрім інформаційних жанрів, у журналі також присутні матеріали, що належать до розважальної тематики. До цієї категорії відносяться публікації з різноманітними історіями від читачів, ігри та конкурси з призами, тести та гороскопи. Ці матеріали спрямовані на те, щоб розважити аудиторію, надати їй можливість відпочити та насолодитися читанням у легкій та невимушеній формі.

Журнал «Однокласник» продовжує бути популярним серед підлітків, пропонуючи різноманітний та цікавий контент. Розглянемо основні жанри, представлені в журналі за 2022 і 2023 роки, з конкретними прикладами з випусків.

Науково-популярні статті в журналі «Однокласник»

Журнал публікує науково-популярні статті, які охоплюють широке коло тем, включаючи технології, історичні події, екологічні питання та досягнення в різних наукових галузях.

Приклади статей:

1. Наука

- «Загадки задзеркалля» (ОК. 2023. №1-2. С. 11) — чому ліве і праве міняються місцями.

2. Історія та археологія

- «Предки інтернету» (ОК. 2023. №3-4. С. 5) — як люди обмінювались повідомленнями раніше, до інтернету, телебачення та радіо.

3. Екологія та природні науки

- «Капітан, який передбачив шторм» (ОК. 2023. №1-2. С. 15) — стаття про капітана Роберта Фіц-Ройя, який винайшов сучасний прогноз погоди.

4. Точні науки

- «Як вирішувати складні завдання» (ОК. 2023. №3-4. С. 9) — про гіпотезу, логічне дерево.

- «Чому слід вчити математику» (ОК. 2023. №3-4. С. 13) — стаття про переваги цієї науки.

Науково-популярні статті в журналі «Однокласник» націлені на розширення кругозору підлітків, сприяння їхньому інтересу до науки та техніки, а також підвищення загальної обізнаності у важливих питаннях сучасного світу. Ці статті написані доступною мовою і часто супроводжуються ілюстраціями, інфографікою та інтерв'ю з експертами, що робить матеріал більш зрозумілим і цікавим для читачів.

Літературний додаток

Літературний додаток є важливою частиною журналу «Однокласник», який пропонує читачам короткі оповідання, романи з продовженням, драматичні твори та поезію. Читачі також могли надсилати свої літературні твори, які могли бути опубліковані в журналі, що сприяло розвитку їхніх письменницьких навичок.

Цей розділ включає:

1. Проза:

- Короткі оповідання: Наприклад, у випуску за березень-квітень 2023 року було опубліковано оповідання «Смішанина» (ОК. 2023. №3-4. С. 25).

- Романи з продовженням: У січні 2023 року розпочався роман «Золотий гудзик» (ОК. 2023. №1-2. С. 31), який друкувався частинами протягом кількох випусків.

2. Поезія: У жовтні 2022 року опубліковані вірші поета Олександра Козинця (ОК. 2022. №10. С. 15);

3. *Читачі пишуть*: Журнал заохочує своїх читачів надсилати власні твори. Наприклад, «Where is my mind?» (ОК. 2022. №11-12. С. 26).

Літературний додаток у журналі «Однокласник» є платформою для розвитку літературних здібностей молоді, підтримки творчих починань і популяризації читання серед підлітків. Різноманіття жанрів та стилів дозволяє задовольнити різні читацькі смаки, сприяючи культурному і духовному розвитку молодого покоління.

Інтерв'ю

Журнал «Однокласник» регулярно публікує інтерв'ю, що охоплюють широкий спектр тем, від особистих історій до соціальних питань та культурних явищ.

Інтерв'ю

1. Особистості та професіонали:

- «Талант є у всіх, а київський розпис допоможе його розкрити» (ОК. 2023. №1-2. С. 36): Інтерв'ю з майстринею народного мистецтва Світланою Сігідою.
- «Джонатан Страуд» (ОК. 2023. №3-4. С. 16): Розмова з письменником Джонатаном Страудом, про його бестселер «Локвуд і К».

2. Молоді таланти:

- «Музична KARTA SVITU» (ОК. 2022. №11-12. С. 9): Інтерв'ю з солістом молодого українського рок-гурту «KARTA SVITU», де він поділився своїм творчим шляхом та про гурт.

Інтерв'ю в журналі «Однокласник» забезпечують різноманітність контенту, який не лише інформує, але й надихає читачів, сприяючи їхньому особистісному та соціальному розвитку. Ці публікації висвітлюють актуальні теми, розповідають про цікавих людей та їхній досвід, що робить журнал цінним джерелом знань та натхнення для підлітків.

Огляди

Журнал «Однокласник» регулярно публікує огляди, які охоплюють різні сфери сучасної культури, зокрема літературу, кіно, музику та відеоігри. Огляди допомагають читачам орієнтуватися в новинках і вибирати цікаві для себе твори.

Приклади:

- Мініогляди трьох аніме: «Моб Психо 100 3», «Сім'я шпигуна 2», «Золотий Камуї 4», (ОК. 2022. №10. С. 24).
- «Люксембург, Люксембург» (ОК. 2023. №3-4. С. 15) – про українську прем'єру фільму.
- Мініогляди трьох фільм: «Я, Победа і Берлін», «Фантастичні звірі: таємниці Дамблдора», «Загублене місто», (ОК. 2022. №3. С. 29).

Огляди в журналі «Однокласник» є важливим елементом, що допомагає читачам знайомитися з новими творами та розширювати свої культурні горизонти. Вони надають об'єктивні та всебічні рецензії, які допомагають підліткам робити обґрунтований вибір у сфері розваг та освіти.

Подорожні нариси

Журнал «Однокласник» включає розділ про подорожі, де публікуються статті, що надихають молодь відкривати нові місця та культуру.

Приклади матеріалів:

1. Міжнародні подорожі:

- «Японський щоденник. Жовті хризантеми, сині чорнила» (ОК. 2023. №1-2. С. 39) – стаття про звички та традиції, місця Японії.
- «Японський щоденник. В полоні рожевої зими» (ОК. 2023. №3-4. С. 37) – огляд різновидів полуниці Японії.

2. Культурні та освітні аспекти подорожей:

- «Шекспір і компанія» (ОК. 2023. №3-4. С. 42) – про книжковий магазин.

Матеріали про подорожі в журналі «Однокласник» розширюють горизонти читачів, спонукаючи їх до вивчення нових культур і місць. Ці статті не тільки розважають, але й інформують про історичні та культурні особливості різних куточків світу, сприяючи формуванню всебічно розвиненої особистості.

Бізнес, підприємництво та фінанси

Журнал «Однокласник» публікує матеріали, спрямовані на підвищення фінансової грамотності підлітків і підтримку їхніх підприємницьких ініціатив. Ці статті охоплюють основи бізнесу, особисті фінанси та успішні приклади молодих підприємців.

Приклади матеріалів:

1. Фінансова грамотність:

- «Про ощадливість і заощадження» (ОК. 2022. №10. С. 4).
- «Гроші працюють на тебе» (ОК. 2022. №11-12. С. 4) – поради щодо безпечного та ефективного інвестування грошей.

2. Реальні історії успіху:

- «Генії кіно: з чого все починалось?» (ОК. 2022. №11-12. С. 46) – мініісторії успішних режисерів, які досягли значних результатів.
- «Віра Курико: думала кинути все до дідька» (ОК. 2022. №3. С. 24).

Матеріали про бізнес, підприємництво та фінанси в журналі «Однокласник» допомагають підліткам розвивати важливі навички, розуміти основи економіки та фінансів, а також надихають на створення власних проєктів. Ці статті сприяють формуванню фінансової грамотності та підприємницького мислення серед молоді.

Ці жанри дозволяють журналу «Однокласник» залишатися різноманітним та цікавим для молодіжної аудиторії, пропонуючи як розважальні, так і освітні матеріали, що сприяють всебічному розвитку підлітків.

Все це ілюструється якісними та сучасними фотографіями, що дозволяють зацікавитись журналом навіть не читаючи його, а просто гортаючи сторінки. Адже навіть у такий спосіб можна отримати різноманітну інформацію та яскраві враження.

Журнал «Однокласник» також активно розвивав інтерактивні жанри, орієнтуючись на сучасні підходи до залучення підліткової аудиторії. Зокрема, в журналі можна знайти різноманітні інтерактивні матеріали, такі як тести, конкурси та кросворди. Ось кілька прикладів інтерактивних форматів, які були використані:

1. Тести: Читачі мали можливість брати участь у різноманітних тестах, де могли перевірити свій темперамент та характер. Такі тести допомагали не тільки розважатися, але й дізнатись про себе щось нове.

Наприклад, «Ти – приваблива особистість?» (ОК. 2022. №10. С. 32-33); «Який у тебе ідеал кохання?» (ОК. 2022. №11-12. С. 48-49).

2. Конкурси та творчі завдання: «Однокласник» регулярно проводив різноманітні конкурси для своїх читачів, такі як конкурси малюнків, літературні конкурси, а також конкурси на краще есе чи оповідання. Читачі мали змогу публікувати свої роботи на сторінках журналу або на його офіційному сайті, що додатково мотивувало їх до творчої діяльності.

Наприклад, «Намалюй обкладинку для «Однокласника»» (ОК. 2023. №3-4. С. 2); «Фотоконкурс «Я люблю читати»» (ОК. 2023. №1-2. С. 6).

3. Кросворди: в журналі «Однокласник» допомагають підліткам розвивати логічне мислення, пам'ять та уважність. Вони сприяють тренуванню мозку, адже розгадування кросвордів вимагає активного використання знань та пошуку асоціацій між словами. Це особливо корисно в підлітковому віці, коли важливо підтримувати інтелектуальну активність.

Наприклад, «Укворд» (ОК. 2022. №10. С. 3); «Кросворд «Тактичний»» (ОК. 2022. №10. С. 34).

В цілому, інтерактивні жанри в журналі «Однокласник» робили його контент більш динамічним і залучали читачів до активної участі, що

допомагало не тільки розважати, але й освітлювати підліткову аудиторію у цікавій та інноваційній формі. Ці інтерактивні жанри сприяли не лише розвазі, але й розвитку критичного мислення та творчих здібностей у молоді. Журнал «Однокласник» продовжує залишатися важливим ресурсом для українських підлітків, надаючи їм можливість вчитися, розважатися та виражати себе в сучасному світі.

Загалом журнали для підлітків в українській періодиці подібні до змісту та тематики. Більшість публікацій мають просвітницький характер. Адже, головна мета, яка постала на початку заснування дитячої періодики в Україні, це виховати освічених особистостей та прищепити любов до читання. Також однією з головних цілей сучасних періодичних видань – стати найкращим другом та порадиником для підлітка.

Отже, заповнення журналу «Однокласник» відповідає всім вимогам аудиторії. Кожен зможе отримати нову та корисну інформацію для себе. Оскільки цей журнал має розважально-інформаційний характер, це допоможе у збільшенні зацікавленості аудиторії. Адже кожен зможе знайти саме ту особливу рубрику або ту особливу публікацію, якої потребує. Видання для підлітків, як і інші, в Україні посідають особливе місце серед друкованих видань завдяки тому матеріалу, який вони розповсюджують. Вони також є значним чинником мотивації дитини вдосконалюватися, вивчати нове та розвиватися в ногу з часом. Видання «Однокласник» важливе для подальшого розвитку особистості, насамперед моралі, естетики, культури та з погляду почуття відповідальності та особистості.

Видання для підлітків «Однокласник» прагне прищеплювати любов до читання. Загалом, цей журнал за відповідного напряду може стати значним чинником виховання загальної культури та духовно-морального світогляду молоді.

Висновки до розділу. Отже, другий розділ моєї роботи присвячений аналізу українського журналу «Однокласник» за 2022 та 2023 роки, зокрема його історії, тематичному розмаїттю та жанровим різновидам контенту. Підсумки цього аналізу свідчать про наступне:

Журнал «Однокласник» має тривалу історію, яка відображає його еволюцію та пристосування до змін у суспільстві та потребах підліткової аудиторії. Протягом своєї історії видання неодноразово оновлювалося, щоб залишатися актуальним та цікавим для своїх читачів.

Важливою частиною розвитку журналу є його здатність інтегрувати сучасні технології та мультимедійні формати, що сприяє залученню молодіжної аудиторії та підтримує інтерес до друкованих медіа.

Аналіз тематичного змісту журналу за 2022 та 2023 роки показав, що «Однокласник» охоплює широкий спектр тем, важливих для підлітків. Серед них:

1. Освіта та саморозвиток
2. Технології та наука
3. Культура та мистецтво
4. Здоров'я та спорт
5. Соціальні питання та волонтерство
6. Розваги та хобі

Особливої уваги заслуговують теми, пов'язані з особистісним розвитком, психологічним здоров'ям та мотивацією, які допомагають підліткам орієнтуватися в сучасному світі та розв'язувати життєві проблеми.

Журнал характеризується жанровою різноманітністю, що включає науково-популярні статті, інтерв'ю, матеріали про подорожі, огляди та літературний додаток. Такий підхід забезпечує багатогранність сприйняття інформації та задовольняє різні інтереси читачів.

Впровадження інтерактивних жанрів, таких як тести, конкурси, та кросворди, сприяє активній участі читачів у житті журналу, роблячи його більш привабливим та динамічним.

Таким чином, журнал «Однокласник» за аналізовані роки демонструє високу адаптивність до потреб підліткової аудиторії, забезпечуючи актуальне та різноманітне тематичне та жанрове наповнення. Це дозволяє виданню залишатися важливим елементом у житті сучасної молоді, сприяючи її всебічному розвитку та інформованості.

ВИСНОВКИ

Українська преса для старшокласників має свої унікальні риси, що відображають культурні та соціальні особливості країни. Вона виконує важливу роль у формуванні світогляду підлітків, допомагаючи їм орієнтуватися в сучасному світі. Журнали для підлітків спрямовані на задоволення їхніх потреб в інформації, розвагах та освіті, що забезпечує всебічний розвиток.

У ході вивчення наукової літератури з теми дослідження було визначено, що таке періодика для юнацтва, а також виявлено українські журнальні видання для старшого шкільного віку.

Сучасні видання для старшокласників часто наголошують увагу на питаннях, які цікавлять молодь, таких як взаємостосунки, саморозвиток, кар'єрні перспективи та суспільні проблеми. Вони пропонують не тільки розважальні матеріали, але й серйозні статті, що стимулюють підлітків до критичного мислення та формування власної думки.

Значну частину роботи становив жанрово-тематичний аналіз молодіжної преси в Україні, який включав дослідження змісту публікацій, визначення основних тем і жанрів, що домінують у цих виданнях. Дослідження молодіжної преси показало, що різні вікові категорії в межах соціальної групи «молодь» мають свої власні уподобання і віддають перевагу різним форматам журналістики.

Підліткові видання в Україні демонструють широкий жанрово-тематичний спектр, який відповідає різноманітним інтересам сучасної молоді. Серед жанрів можна виділити інформаційні статті, інтерв'ю з цікавими особистостями, художні твори, огляди на різноманітні теми та поради.

Тематично журнали охоплюють такі сфери, як освіта, культура, спорт, технології, здоров'я та психологія. Наприклад, розділи, присвячені освіті, містять статті про вибір майбутньої професії, підготовку до вступу у вищі

навчальні заклади, та поради щодо ефективного навчання. Рубрики, що висвітлюють культурні питання, розповідають про нові книги, фільми та музичні альбоми.

Особлива увага приділяється питанням здоров'я та психології, що є надзвичайно важливими у підлітковому віці. Журнали надають корисні поради щодо підтримання фізичного та психічного здоров'я, профілактики захворювань та здорового способу життя. Психологічні рубрики допомагають підліткам справлятися з труднощами, пов'язаними з особистісним розвитком, взаємостосунками та самовизначенням.

Журнал «Однокласник» має тривалу історію та стабільну репутацію серед підліткової аудиторії в Україні. Заснований у 1923 році, він був одним із перших видань, що спеціалізувалося на матеріалах для підлітків. З моменту свого заснування, журнал пройшов етапи адаптації до змінних соціальних та культурних умов, зберігаючи свою місію надавати цікаву та корисну інформацію для молоді.

Протягом десятиліть журнал змінювався, відображаючи потреби та інтереси нових поколінь читачів. Від класичних статей і художніх творів до сучасних рубрик, інтерактивних форматів і спеціальних проєктів, «Однокласник» завжди залишався на передовій української підліткової преси. Він впроваджував нові формати, такі як інтерв'ю з зірками, огляди кінофільмів, та конкурси для читачів, що значно підвищувало його популярність.

Тематика журналу «Однокласник» відзначається багатством та різноманітністю, що дозволяє залучити широкий спектр підліткової аудиторії. Включаючи статті на актуальні суспільні теми, розважальні матеріали, освітні рубрики, поради з особистісного розвитку, здоров'я та кар'єри, журнал спрямований на задоволення різноманітних інтересів своїх читачів.

Видання активно висвітлює події та тенденції сучасного світу, допомагаючи підліткам орієнтуватися в потоці інформації. Особлива увага

приділяється питанням освіти та професійного розвитку, що є надзвичайно важливими для молоді, яка стоїть на порозі дорослого життя. Журнал містить поради щодо вибору професії, підготовки до вступу у вищі навчальні заклади, та ефективного навчання.

Крім того, «Однокласник» не оминає теми розваг та відпочинку. Читачі можуть знайти огляди нових фільмів, музичних альбомів та книжок.

Журнал пропонує різноманітні жанрові форми, що дозволяє задовольнити різні потреби та запити підліткової аудиторії. Серед основних жанрів можна виділити науково-популярні статті, інтерв'ю, матеріали про подорожі, огляди, літературний додаток та інтерактивні рубрики.

Науково-популярні статті допомагають підліткам дізнатися про нові та старі наукові відкриття, технології, екологію та інші актуальні теми. Це сприяє розширенню їхнього кругозору і доповнює знання, отримані в школі. Такі статті часто пояснюють складні наукові концепції в доступній і зрозумілій формі, що робить науку більш привабливою і цікавою для молоді.

Інтерв'ю з цікавими особистостями, такими як музиканти, актори, спортсмени та науковці, надають можливість підліткам дізнатися більше про життя та кар'єру відомих людей, їхні успіхи та труднощі.

Матеріали про подорожі в журналі «Однокласник» починають важливу роль у розширеному кругозорі підлітків. Вони знайомлять читачів з географією, культурою та історією різних країн і регіонів, допомагаючи краще пізнати світ навколо.

Огляди на нові книги, фільми та музичні альбоми допомагають читачам орієнтуватися у світі сучасної культури та медіа. Художні твори, представлені у вигляді оповідань, новел та поезії, стимулюють розвиток творчих здібностей та уяви.

Інтерактивні рубрики є однією з найбільш популярних форм контенту серед підлітків. Вони не тільки розважають, але й дозволяють активно взаємодіяти з журналом через участь у конкурсах, опитуваннях та обговореннях на сторінках видання.

Загалом, сучасна українська преса для підлітків, зокрема журнал «Однокласник», відіграє важливу роль у формуванні світогляду молодого покоління. Вона пропонує якісний і різноплановий контент, що сприяє всебічному розвитку підлітків, допомагаючи їм орієнтуватися у сучасному світі та формувати власні погляди та цінності. Інтерактивні формати, різноманітні жанри та багата тематика роблять підліткові журнали незамінним інструментом у вихованні освіченої, творчої та активної молоді.

Немає чітких правил та стандартів, відповідно до яких формується тематична структура журналу. Її не можна оцінювати як хорошу чи погану. Вона суттєво залежить від традицій, які склалися в журналі, завдань, які ставить перед собою редакція, компетентності й творчого потенціалу журналістів, а ефективність визначається кількістю постійних читачів. Але фіксувати й вміти аналізувати досвід, причому позитивний досвід, наших попередників і сучасників ми зобов'язані. Це дозволить наступним поколінням редакторів не лише наслідувати зразки, а й шукати нові шляхи представлення контенту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Акопов А. Типологія журналів. Питання методології та історії: підруч. Запоріжжя: 1987, 96 с.
2. Альошина І. Корпоративний імідж. Маркетинг: підруч. Київ: Но 1. 1998. 50-53 с.
3. Балакірева О. Соціальні проблеми працевлаштування молоді: підруч. Київ : Державний інститут проблем сім'ї та молоді, 2004. 144 с.
4. Володимиров В. Історія української журналістики (1917-1997): підруч. Луганськ: СУДУ, 1998, 360 с.
5. Всеукраїнська нарада редакторів друкованих періодичних видань для дітей та юнацтва і керівників видавництв дитячої літератури. URL: <http://comin.kmu.gov.ua//document/56282/>. (дата звернення: 06.12.2023)
6. Великоречина О. Книжковий ринок Великобританії на сучасному етапі: сегмент дитячої літератури: підруч. Друкарство. № 5. 2005. С.57-62.
7. Вайшенберг З. Журналістика та медіа: довідник. Київ: Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2011. 529 с.
8. Вікіпедія. Однокласник (журнал). URL: [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9E%D0%B4%D0%BD%D0%BE%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%81%D0%BD%D0%B8%D0%BA_\(%D0%B6%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%B0%D0%BB\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9E%D0%B4%D0%BD%D0%BE%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%81%D0%BD%D0%B8%D0%BA_(%D0%B6%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%B0%D0%BB)) (дата звернення: 20. 01.2024)
9. Галузь преси в Україні: нові можливості і старі загрози. Матеріали круглого столу видавців періодичної преси УАВПП. Київ: УАВПП, 2005. 100 с.
10. Герасимов С. Менеджмент спеціальних подій в сфері культури: підруч. Київ: Видавництво «Планета музики», 2009. 384 с.

11. Городенко Л. Нові медіа: журналістика чи комунікація?: підруч. Київ: 2006. 60 с.
12. Головенько В. Молоде покоління України в алгоритмі суспільних процесів: підруч. Київ: 2006. 34 с.
13. Гранкіна Н. Проблеми становлення якісної преси в Україні: підруч. Київ: 2003. 47 с.
14. Державна цільова соціальна програма «Молодь України на 2009-2015 роки» постанова № 41 від 28 січня 2009 р. URL:: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/41-2009-%D0%BF/page>. (дата звернення: 17.12.2024)
15. ДСТУ 29.6–2002. Видання для дітей. Поліграфічне виконання: Загальні технічні вимоги: Вид. офіц. Київ, 2002. 16 с.
16. Дяченко І. Тенденції розвитку друкованих журналів в Україні кінця ХХ – початку ХХІ ст.: гендерні студії. *Держава та регіони. підруч. Серія: Гуманітарні науки*. 2016. № 1-2. С. 46-53.
17. Жукова Д. Вплив дитячої преси на формування суспільної свідомості. *Соціально-гуманітарні знання: підруч.* Київ.: Академ Прес, 2008. 101 с.
18. Журнали для підлітків: найкращий вибір для розваги та розвитку. URL: <https://zhyttia.zapisi.cx.ua/ukraincyam/zhurnali-dlya-pidlitkiv-naykrashh-iy-vibir-dlya-rozvagi-ta-rozvitku.html>. (дата звернення: 25.02.2024).
19. Журнал Однокласник – Світ насправді більший. URL: <https://odnoklasnyk.org/>. (дата звернення: 01.12.2023).
20. Зражевська Н. Нові медіа й Нові форми комунікації в медіакультурі. *Актуальні питання масової комунікації*. 2013. № 14. С. 70-75.
21. Зозуляк Р. Виховання моральних рис молодших школярів Галичини засобами української дитячої літератури (1900–1939 рр.): автореф. дис. ... канд. педагогічних наук: спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка

- та історія педагогіки». Івано-Франківськ: нац. ун-т ім. В.Стефаника, 2005. 20 с.
22. Карпенко В. Журналістика: Основи професійної комунікації: підруч. Київ: 2002. 62 с.
 23. Кіт Н. Українська періодика: Історія і сучасність. Доповіді та повідомлення всеукраїнської науково теоретичної конференції, Типи реципієнтів друкованої інформації у журналі для дошкільників: підруч. Львів: 2002. 460 с.
 24. Князєв А. Основи тележурналістики і телерепортажу: навч. посібник. Бішкек: КРСУ, 2001. 160 с.
 25. Кривошея Г. Журналістика: поняття, терміни: Навч. посібник. Київський міжнародний ун- т. — К.: КиМо, 2004. 205 с
 26. Кукушкін О. Українська періодика: Історія і сучасність. Доповіді та повідомлення всеукраїнської науково теоретичної конференції: підруч. Львів: 2005. 540 с.
 27. Корунец І. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підруч. Вінниця, 2003. 448 с.
 28. Лібанова Е. Молодь та молодіжна політика в Україні: соціально-демографічні аспекти: підруч. Київ: Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України, 2010. 248 с.
 29. Лебедева К. «Однокласник»: найкращий підлітковий журнал 90-х. URL: <https://amnesia.in.ua/odnoklasnyk>. (дата звернення: 30.03.2024).
 30. Михайлин І. Історія української журналістики 19ст., Київ: 2003. 462 с.
 31. Москаленко А. Журнальна періодика. Основи журналістики: підруч. Київ: 1994. 67 с.
 32. Молодь в Україні. Дослідження молодіжного сектора: проблеми та перспективи. Київ: ООНУ, 2006. 74 с.
 33. Онищенко О. Соціальні мережі як Чинник розвитку громадянського суспільства: монографія. Київ: НАН України., 2013. 220 с.

34. Петрів Т. Інформаційні процеси в контексті глобалізації: підруч. Київ: Грамота, 2003. 48 с.
35. Потятиник Б. Інтернет-журналістика: навч. посіб. Львів: ПАІС, 2010. 246 с.
36. Прокопчук О. Сучасна періодика для дітей: яка вона? URL: <http://h.ua/story/19451/>. (дата звернення: 15.03.2024).
37. Партико З. Загальне редагування: нормативні основи: підруч. Львів: Афіша, 2001. 486 с.
38. Реснянская Л. Особливості процесу формування системи сучасної періодики: підруч. Миколаїв, 1996. 299 с.
39. Різун В. Системи масової комунікації. URL: <http://journalib.univ.kiev.ua/indeks.php?act=article&article=3>. (дата звернення: 28.12.2023).
40. Статистичні дані Державної наукової установи України «Книжкова палата імені Івана Федорова». URL: <http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article>. (дата звернення: 15.12.2023).
41. Савченко Л. Корпоративні видання як інструмент формування ефективної комунікації. *Бізнес Форум ІТ*. 2004. С. 73-75.
42. Суворов С. Особливий інтерес. Видавці запускають нішеві журнали, не чекаючи рекламодавців. *Індустрія реклами*. 26 грудня 2006. №12. С. 9-13.
43. Слінчук В. Молодіжна преса на теренах національної історії: зб. наук. пр. Київ: 2002. 600 с.
44. Тимошик М. Деякі аспекти організаційної перебудови молодіжних газет України. Журналістика: преса, радіо, телебачення: підруч. Київ. 1989. 94 с.
45. Тимошик М. Нові тенденції в розвитку молодіжної преси України. Українська журналістика–90: Тези доповідей II респ. наук. практич. конференції. Київ: 1991. 79 с.

46. Худенко Н. Розвиток та основні засади функціонування української ділової періодики. *Українська періодика: Історія і сучасність. Доповіді та повідомлення всеукраїнської науково теоретичної конференції*. Львів: 2005. 468 с.
47. Ханова А. Перший журнал у світі – Journal des Savants: історія створення. *RELGA*. №12 (102) 2004. С. 21-23.
48. Шевченко В. Конвергентність як Основна ознака СУЧАСНИХ медій: колективна монографія. Київ. 2017. 17 с.
49. Шевченко В. Типологія сучасних журналів – засіб вивчення світогляду суспільства. Наукові записки інституту журналістики. КНУ імені Тараса Шевченка. Київ: Інститут журналістики, 2007. 43-48 с.
50. Шкондін М.В. Типологія періодичної преси: підруч. Київ. 2006. 71 с.
51. Ямпільська О. Типологічні особливості видання для жінок: підруч. Київ. 1996. 74 с.